

Antanas Vaičius

Vaičius Antanas (1926–2008) – katalikų vyskupas, Klaipėdos universiteto garbės daktaras (1997).

Gimė 1926 m. balandžio 5 d. Geiducių kaime (Kretingos apskrities Mosėdžio valsčiuje) – dabartinio Skuodo rajono Šačių seniūnijoje. Dabar jo gimtinės vietą ženklina žymaus lietuvių skulptoriaus Antano Kmieliausko sukurta *Rūpintojėlio* skulptūra. Paminklinėje plokštėje iškati šie žodžiai: „Antano ir Juozapotos Vaičių sodybos vieta. Čia gausioje šešių vaikų šeimoje gimė TELŠIŲ VYSKUPAS ANTANAS VAIČIUS.“

1926 • 1950 • 1982 • 2008“

1934–1938 m. A. Vaičius mokėsi Šačių, vėliau, 1938–1940 m., – Mosėdžio pradžios mokyklose, 1940–1943 m. – Skuodo gimnazijoje ir ją 1943 m. baigė.

1943–1946 m. studijavo Telšių, 1946–1951 m. – Kauno kunigų seminarijoje. 1950 m. rugsėjo 24 d. išventintas į kunigus. 1951–1952 m. dirbo Plungės, 1952–1954 m. – Klaipėdos parapijos vikaru (1953–1954 m. Klaipėdos parapijoje laikinai ėjo ir klebono pareigas). 1954–1959 m. buvo Žygaičių, 1959–1962 m. – Salantų, 1962–1965 m. – Lauko Sodos parapijų klebonas, 1965–1975 m. – Akmenės klebonas ir Vieکشnių dekanato vicedekanas, 1973–1975 m. – Telšių katedros klebonas ir Telšių vyskupijos kurijos kancleris. 1975 m. išrinktas Telšių vyskupijos ir Klaipėdos prelatūros kapituliniu vikaru. 1982 m. liepos 5 d. popiežius Jonas Paulius II jį paskyrė Telšių vyskupijos ir Klaipėdos prelatūros apaštališkuoju administratoriumi ir jis buvo nominuotas vyskupu. Konsekravimo iškilmės vyko 1982 m. liepos 25 d. Kauno arkikatedroje bazilikoje.

1986–1999 m. buvo Dvasininkijos (kunigų) kongregacijos Vatikane narys, 1988–1993 m. – Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininko pavaduotojas.

1987 m. Romoje dalyvavo Lietuvos krikšto 600 m. jubiliejaus minėjime ir J. Matulaičio beatifikacijos iškilmėse (jis buvo vienintelis Lietuvos vyskupas, gavęs sovietų valdžios leidimą į šias iškilmes vykti).

1998 m. apdovanotas Gedimino ordino Komandoro kryžiumi.

1989–2001 m. buvo Telšių vyskupijos ordinaras.

2001 m., sulaukęs 75 metų amžiaus, pagal kanonų teisės nuostatus įteikė popiežiui Jonui Pauliui II atsistatydinimo raštą. Tų pačių metų gegužės 13 d. Popiežius priėmė atsistatydinimą ir paskyrė jį Telšių vyskupijos apaštalinio administratoriumi, o 2002 m. sausio 5 d. iš šių pareigų atleido. 2003–2008 m. buvo vyskupas emeritas.

Antanas Vaičius mirė 2008 m. lapkričio 25 dieną. Yra palaidotas Telšių katedros šventoriuje.

Centre – vyskupas Antanas Vaičius. Fotografas nežinomas. Nuotrauka iš Kretingos muziejaus rinkinių

Skulptoriaus Antano Kmieliausko sukurta Rūpintojėlio skulptūra vyskupo Antano Vaičiaus gimtosios sodybos vietoje. Fotografas nežinomas. Nuotrauka iš: <https://inx.lv/JDXCa>

NAUDOTA LITERATŪRA:

1. „Antanas Vaičius“, *Visuotinė lietuvių enciklopedija*: <https://inx.lv/JDXCW>.